

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

RĂSPUNS COLECTIV

privind modul de soluționare a petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului având ca obiect solicitarea sesizării Curții Constituționale în privința Proiectului de Lege privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie (PL-x nr. 145/2023)

Stimate Doamne/ Stimați Domni,

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 13430 / 15.MAI.2023

Prin petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului, ați solicitat intervenția instituției Avocatul Poporului în sensul sesizării Curții Constituționale în privința Proiectului de Lege privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie (PL-x nr. 145/2023).

Precizăm că, la data de 10 mai 2023, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, Cameră decizională, legea fiind **depusă la Secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii.**

Proiectul de lege are ca obiect de reglementare crearea cadrului legal pentru organizarea activității de **prevenire a separării copilului de familie**, prin promovarea principiului interesului superior al copilului și a respectării drepturilor copilului, promovarea bunăstării sociale, spirituale și morale, a sănătății fizice și mentale, sub orice formă și prin orice mijloace pentru copilul expus riscului de separare de familie, prin promovarea, cu prioritate, a valorilor familiale, a menținerii în familie a copilului expus riscului de separare și integrarea lui în comunitate, precum și prin participarea copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, și a familiei la deciziile care îl privesc. Astfel, ca o primă observație, **scopul urmărit de legiuitor constă în prevenirea separării copilului de familie, respectiv menținerea acestuia în familie și integrarea lui în comunitate.**

Analizând în ansamblu actul normativ, și pe de altă parte, criticile aduse acestuia, constatăm că toate pericolele imaginate în petiții pornesc de la premisa greșită că intenția legiuitorului este de a separa copilul aflat în situații de vulnerabilitate, de familie, or aceasta este o interpretare diametral opusă celei rezultate din lege, fiind eronată și întemeiată pe susținerea

unei posibile aplicări abuzive a legii de către autoritățile publice implicate. Or, însuși titlul actului normativ conține sintagma ”prevenirea separării” copilului de familie, iar dispozițiile legale criticate, în ansamblu, dau expresie scopului urmărit de legiuitor, fără nicio tăgadă: ocrotirea interesului superior al copilului.

În acest sens, chiar în *Expunerea de motive*, se arată că evaluările realizate la nivel național au relevat faptul că *activitatea de prevenire a separării copilului de familie continuă să se desfășoare într-un ritm modest*, justificat de cele mai multe ori de lipsa resursei umane calificate de la nivelul primărilor, lipsa resurselor financiare proprii disponibile pentru a fi alocate activității de prevenire, sau lipsa interesului autorităților pentru acest tip de situații. Se susține că în România, încă există practici ale unor autorități locale, mai ales din comunitățile mai slab dezvoltate și lipsite de servicii pentru copil și familie, de a separa cu ușurință copilul de familie, pe motiv că familia este săracă, comunitatea neputincioasă, iar copilului i-ar fi mai bine într-un serviciu de tip rezidențial al DGASPC.

Este lesne de observat faptul că legea urmărește tocmai evitarea separării copilului de familia sa, scop care în concepția legiuitorului poate fi atins prin: stabilirea în detaliu a situațiilor care pot conduce la riscul de separare a copilului de familia sa; detalierea situațiilor de vulnerabilitate în care se poate afla o familie, situații care impun anumite **obligații în sarcina serviciului public de asistență socială**, pentru a **preveni separarea** copilului de familie; aspecte de avut în vedere pentru evaluarea situației de risc; norme detaliate referitoare la planul de servicii care sunt menite să vină **în sprijinul copilului și a familiei**; stabilirea instituțiilor și a serviciilor cu atribuții în activitatea de prevenire a separării copilului de familie și altele.

Constatăm că, prin însuși conținutul lor normativ, aceste prevederi nu pun în pericol sub niciun aspect interesul superior al copilului, ci, dimpotrivă, urmăresc să prevină situațiile de risc în care se poate afla un copil ori să le identifice pentru a putea oferi sprijin, consiliere și chiar ajutor financiar acestor familii. Suntem, deci, pe terenul prevenției, al sprijinului, iar nu al sancționării familiilor ale căror acțiuni ori inacțiuni periclitează sănătatea și dezvoltarea fizică și emoțională a copiilor.

Mai mult, constatăm că singurele sancțiuni prevăzute de această lege sunt stabilite de art. 23 pentru a fi aplicate faptelor contravenționale ori infracționale săvârșite de reprezentanți ai serviciilor publice de asistență care nu și-au îndeplinit obligațiile stabilite de lege și în acest fel, nu au acționat în interesul copilului. Aceasta constituie o altă expresie a intenției legiuitorului, de a veni exclusiv în sprijinul copilului, iar nu de a-i sancționa pe cei din familie care și-au neglijat îndatoririle părintești; față de aceștia din urmă, legiuitorul manifestă intenția de a-i sprijini, de a-

i consilia și a-i susține financiar, după caz, astfel încât situația financiară, condițiile de locuit, abilitățile parentale, aptitudinile casnice ori accesul la educație, să fie îmbunătățite.

Totodată, precizăm că, în pofida susținerilor unor petenți referitoare la instituirea prin această lege a separării copilului de familie, **o asemenea măsură nu este prevăzută** în Legea privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, care are un scop preventiv, iar nu punitiv, ci în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată.

Sub acest aspect, art. 39 din Legea nr. 272/2004, republicată, prevede că *Serviciul public de asistență socială va lua toate măsurile necesare pentru depistarea precoce a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie.* Alin. (2) subliniază că **orice separare a copilului de părinții săi, precum și orice limitare a exercițiului drepturilor părintești trebuie să fie precedate de acordarea sistematică a serviciilor și prestațiilor prevăzute de lege, cu accent deosebit pe informarea corespunzătoare a părinților, consilierea acestora, terapie sau mediere, acordate în baza unui plan de servicii.**

Potrivit art. 40 alin. (4) din Legea nr. 272/2004, republicată, planul de servicii are ca obiectiv prevenirea abuzului, neglijării, exploatării și a oricăror forme de violență asupra copilului sau separarea copilului de familia sa.

Față de aceste considerente, vă informăm că, în opinia Avocatului Poporului, **nu se justifică sesizarea Curții Constituționale în privința Legii privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie. Prevederile legii criticate sunt constituționale întrucât se subordonează cu prioritate principiului interesului superior al copilului și proclamă, prin toate dispozițiile sale, dreptul copilului la o dezvoltare fizică și morală normală, la echilibru socioafectiv și la o viață de familie.**

Principiul interesului superior al copilului, opozabil deopotrivă și părinților, și autorităților publice implicate în ocrotirea copilului, reprezintă obiectivul urmărit prin adoptarea Legii privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie. Ca atare, criticile aduse acestui act normativ sunt rezultatul unei greșite interpretări a scopului urmărit de legiuitor și expresia unor temeri întemeiate pe o posibilă aplicare greșită a legii, iar nu pe conținutul său normativ.

Motivat de cele expuse, apreciem că nu sunt întrunite cerințele legale pentru sesizarea Curții Constituționale de către instituția Avocatul Poporului.

